

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

USaP

2024/25

OHIKO DEIALDIA

PAU

2024/25

CONVOCATORIA
ORDINARIA

HEZKUNTZA SAILA
DEPARTAMENTO DE EDUCACION

**EUSKARA ETA
LITERATURA II**

**LENGUA VASCA Y
LITERATURA II**

Ez ahaztu azterketa-orri guztietan kodea jartzea.

AZTERKETARAKO ARGIBIDEAK

- Lehenbizi testu bat duzu.
- Testu bakar horren gainean eraikita daude bi atal (A eta B)
 - A ATALA: IRAKURMENA ETA HIZKUNTZA (5 puntu guztira)
 - Ulermenari buruzko galderak (2 puntu)
 - Gaia eta laburpena (1,5 puntu)
 - Hizkuntza (1,5 puntu)
 - B ATALA: TESTU-EKOIZPENA (5 puntu guztira)
 - Iritzi-artikulua edo emaila (4 puntu)
 - Literatur testua (1 puntu)

**EUSKARA ETA
LITERATURA II**

**LENGUA VASCA Y
LITERATURA II**

Ondo haserretzearen artea

«Ez haserretu, ez kezkatu, ez egon triste...» emozioak dominatzea nahiko samurra da parekoaren azalean tentetzen direnean. Norberaren azalean, baina, azkura gehixeago sortzen dute. Haserrea, adibidez, erupzioan lehertzen den sumendia da norbere gorputzean. Eztarria sokaz estutzen du, sabelean ukabila iltzatu, burura igoarazten du taupada zaratatsua. Haserrea sentazio gogorra da, zamatsua. Poltsikoak harriz beteta ibiltzea bezala da, presentzia etengabea buruan, pentsamenduak lokazten dituen zera likatsu bat.

Mundu honetatik joatea erabaki zuen lagun batek eta asko haserretu nintzen, gogor haserretu nintzen. Nire haserrearen lubakian, serio, kopetilun. «Erraza da haserretzea. Zailagoa da triste egotea», esan zidan ahots jakintsu batek. Ez nuen inoiz pentsatu haserretzea zaila edo erraza ote den. Baina bai, haserretzea ez da batere zaila.

Beharrezkoa omen da haserretzea. Hori diote psikologoek, mugak jartzeko balio duela. Desegokia, injustua, iraingarria... iruditutako zaizunaren aurreko erreakzio beharrezkoa omen da.

Aristotelesek esan zuen: «Edonor haserretu daiteke, hori oso erraza da. Baina pertsona egokiarekin haserretzea, maila zehatzean, une egokian, helburu zuzenarekin eta modu egokian, hori, egia esan, ez da hain erraza». Hemen ere, neurrian omen gakoa.

«Zergatik haserretzen gara hainbeste?», irakurri dut kezka hor barna, sare sozialetan. Haserrearen erresuma dira sare sozialak, anonimatoaren gozoan. Nago batzuk bizio hutsez haserretzen direla, droga horren mendeko bihurtuta. Ondokoak gaizki aparkatu duelako, udalak kalea itxi duelako konponketa batzuk egiteko, arrandegian ilara luzea dagoelako edota seme-alabari ez zaiolako tokirik egokitu musika-eskolan ordutegi jakinean. Beti haserre.

Haserretzea beharrezkoa da, jendea eta jendarte bizirik, adi, tenk mantentzeko modua da. Baina haserretik hanka altxa eta hurrengo eskailerara igaro beharra dago; eraikitzeko, deseraikitzeko, aurrera segitzeko edo zerotik hasteko. Haserretutako herritarrekin ezin herri bizigarrikeria eraiki.

Amagoia Mujika
Gaur8
(moldatua)

**EUSKARA ETA
LITERATURA II**

**LENGUA VASCA Y
LITERATURA II**

A ATALA: IRAKURMENA ETA HIZKUNTZA (5 PUNTU)

A.1 ULERMENARI BURUZKO GALDERAK (2 puntu)

Aukeratu erantzun egokiena. Nahikoa da erantzun-orrian zenbakia eta letra adieraztea.

1. Testuaren arabera, ...
 - a) Errazagoa da norberaren emozioak menderatzea, beste inorenak baino.
 - b) Errazagoa da beste inoren emozioak menderatzea, norberarenak baino.
 - c) Zaila da emozioak menderatzea: bai norberarenak, bai inorenak.
 - d) Erraza da emozioak menderatzea: bai norberarenak, bai inorenak.
2. Idazleak diotenaren arabera, ...
 - a) Haserrea, besteak beste, emozio gogorra, astuna eta itsaskorra da.
 - b) Haserrea emozio arina da, eta erraz saihesteko modukoa.
 - c) Haserrea eta tristezia erraz nahasten dira.
 - d) Haserreak eragin fisiologikoak ditu, hala nola azkura.
3. Testuaren arabera, ...
 - a) Psikologoek diote zailagoa dela haserretzea, triste egotea baino.
 - b) Psikologoek diote haserretzea ez dela batere zaila.
 - c) Psikologoek diote beharrezkoa dela haserretzea.
 - d) Psikologoek diote haserrea mugagabea izan daitekeela injustizien eta irainen aurrean.
4. Idazlearen esanetan, ...
 - a) Anonimotasuna lagun, haserrea erabat hedatuta dago sare sozialetan.
 - b) Sare sozialetako anonimotasunak eragotzi egiten du haserrea.
 - c) Jendea errazago haserretzen da sare sozialetatik kanpo, sare sozialetan baino.
 - d) Eguneroko bizimoduan, haserretzeko arrazoi gutxi aurkitzen ditu jendeak.
5. Testuaren arabera, ...
 - a) Haserretzea eta haserrean gelditzea beharrezkoa da.
 - b) Herriar haserreak lagungarri dira bizikidetza eraikitzeko.
 - c) Aurrera egiteko, ezinbestekoa da haserrea gainditzea.
 - d) Haserrea lagungarria da eraikitzeko, baina ez hainbeste deseraikitzeko.

A.2 GAIA ETA LABURPENA (1,5 puntu)

Testuingurua

Lagun artean eztabaidan ari zinetela, beste lagun bat heldu da zuengana: eztabaidagai duzuen testua ez duela ezagutzen esan dizue, eta zeri buruzkoa den azaltzeko eskatu.

A.2.1 Adieraz ezazu, zure hitzekin eta gehienez esaldi batean, zein den irakurritako testuaren gaia. (0,5 puntu)

**EUSKARA ETA
LITERATURA II**

**LENGUA VASCA Y
LITERATURA II**

A.2.2 Egin ezazu, **labur eta testu josian**, “Ondo haserretzearen artea” izeneko testuaren laburpena (**gehienez 60 hitz**). (1 puntu)

A.3 HIZKUNTZA (1,5 puntu)

Testuingurua

Irakurritako eta eztabaidagai izandako artikuluak berebiziko interesa sortu du zugan, eta zeuk ere gaiari buruz idaztea erabaki duzu; izan ere, zure esperientzia eta ikuspegia beste pertsona batzuentzat lagungarri izan daitezke. Testua ekoizteko prestaketa-lana egin behar duzu; zehazki, baliabide gramatikalak eta lexikoak landu behar dituzu.

A.3.1 “Ondo haserretzearen artea” testuko ideia batzuk interesgarriak iruditu zaizkizu, baina ez dituzu beren horretan eman nahi: eman itzazu azpiko pasarteak zure hitzak erabiliz. (0,5 puntu)

- a) “Mundu honetatik joatea erabaki zuen lagun batek eta asko haserretu nintzen”.
- b) “«Erraza da haserretzea. Zailagoa da triste egotea», esan zidan ahots jakintsu batek”.
- c) “Desegokia, injustua, iraingarria... iruditu zaizunaren aurreko erreakzio beharrezkoa omen da”.
- d) “Nago batzuk bizio hutsez haserretzen direla”.
- e) “Haserretzea beharrezkoa da. Baina haserretik hanka altxa eta hurrengo eskailerara igaro beharra dago”.

A.3.2 Halaber, nahiago duzu “Ondo haserretzearen artea” testuko hitz batzuk ez errepikatu, testua pertsonalagoa izan dadin. Horretarako, sinonimoen zerrendatxo bat osatu behar duzu. Eman honako hitz hauen sinonimo bana, edo azal ezazu, zure hitzen bidez, hitz bakoitzaren esanahia: (0,5 puntu)

- a) *kezkatu*
- b) *dominatzea*
- c) *zamatsu*
- d) *triste*
- e) *tenk*

A.3.3 Ondoren *Euskaltzaindiaren hiztegi*ko bost definizio dituzu, eta horiei dagozkien hitzak aurkitu behar dituzu Amagoia Mujikaren “Ondo haserretzearen artea” izeneko testuan: (0,5 puntu)

- a) “Esku itxia”.
- b) “Bihotzaren eta zainen aldizkako uzkuertze eta hanpatze higadura”.
- c) “Lokatzez bete, lokatzez zikindu”.
- d) “Zulo luze eta meharra, alde bietara ezponda utziz, lurrean egiten dena”.
- e) “Leku agerian dagoen jendea; jendea, jende multzoa”.

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

USaP

2024/25

OHIKO DEIALDIA

PAU

2024/25

CONVOCATORIA
ORDINARIA

HEZKUNTZA SAILA
DEPARTAMENTO DE EDUCACION

**EUSKARA ETA
LITERATURA II**

**LENGUA VASCA Y
LITERATURA II**

B ATALA: TESTU-EKOIZPENA (5 PUNTU)

B.1 Bi aukera hauetako bati erantzun behar diozu (B.1.1 edo B.1.2) (**gutxienez 180 hitz**) (4 puntu)

B.1.1 IRITZI-ARTIKULUA

Amagoia Mujikaren artikulua irakurrita, Aristotelesen aipua zer pentsatua eman dizu: «Edonor haserretu daiteke, hori oso erraza da. Baina pertsona egokiarekin haserretzea, maila zehatzean, une egokian, helburu zuzenarekin eta modu egokian, hori, egia esan, ez da hain erraza». Ideia horiei tiraka, zure herriko aldizkarian iritzi-artikulu bat idaztea bururatu zaizu, zeure esperientziatik abiatuta.

B.1.2 EMAILA

Haserre xamar zaude orain dela gutxiko gertakizun baten ondorioz: ezinegonez zaude azken egunotan eta, barrenak askatzeko, lagun min bati egoeraren berri ematea erabaki duzu. Laguna, baina, ez duzu berehalakoan ikusiko eta, gehiago itxaron ezinik, emaila bidaliko diozu. Gogoratu, mezu elektronikoa bat idazteko, igoilea, hartzailea eta gaia zehaztu behar dituzula.

B.2 Ondoren, Estitxu Arozena bertsolariaren bertso bat duzu. Azaldu bere mezua labur, eta egin lotura mezu horren eta "Ondo haserretzearen artea" testuko ideien artean (**gehienez 50 hitz**). (1 puntu)

Nonbait noizbait horrela

sentitzen bazara,

ez, ez (e)zazula pasa

tripak jaten gaua.

Haserrea azaldu:

«hau pasa zait, hara!»

«Horrek mina eman dit»,

«harek egin traba!»

Ezkutatzen baduzu,

okerragoa da.

EUSKARA ETA LITERATURA II / LENGUA VASCA Y LITERATURA II

A ATALA: IRAKURMENA ETA HIZKUNTZA (guztira 5 puntu)

A atalaren barruan hiru azpiatal nagusi daude, eta guztiei erantzun behar zaie:

- Ulermenari buruzko galderak (2 puntu)
- Gaia eta laburpena (1,5 puntu)
- Hizkuntzari buruzko galderak (1,5 puntu)

A.1 Ulermenari buruzko galderak

Ariketa honen helburua da idatzizko testuen ulermena neurtzea. Horretarako, ikasleek test-ereduko galdetegiari erantzun behar diote: aukera anitzeko galderak edo egia/gezurra erakoak jasoko ditu, adibidez. Zuzentzaileak zuzenketa txantiloian aurkituko ditu erantzun zuzenak, eta erantzun okerrekin ez dute zigorrik izango. (2 puntu)

A.2 Gaia eta laburpena / Gaia eta ideiak

Ikasleek azpiatalaren hasieran emandako testuinguruaren arabera erantzun beharko diete hurrengo bi zereginiei. Ariketa hau osorik egin beharko dute ikasleek, hautazko aukerarik gabe; alegia, alde batetik, gaia zehaztu beharko dute eta, beste alde batetik, edukiaren laburpena.

A.2.1 Gaia: testua irakurri ondoren, ikasleek testuaren gai nagusia identifikatu eta beren hitzak erabiliz adierazi beharko dute. Egiturari dagokionez, ontzat emango da bai izen-sintagmak erabiltzea, bai perpaus-egiturak erabiltzea. (0,5 puntu)

A.2.2 Laburpena: ikasleek sintesiak egiteko duten gaitasuna neurtuko da. Sortutako testuak trinkoa, koherentea eta kohesionatua izan behar du, eta ikasleek berek sortu behar dute; hots, ezin dira testuko pasarteak hitzez hitz kopiatu. Laburpena egiteko, estilo zuzena eta zehar-estiloa baliatu ahalko dira; beraz, ez da txartzat hartuko “egileak dioenez” edo “egilearen arabera” ereduko egiturak erabiltzea. Gehienez ere 60 hitzeko laburpena onartuko da: hortik gorako hitz eta pasarteak ez dira aintzat hartuko. (1 puntu)

Zuzentasunari dagokionez, ez dira zigortuko ikasleak tarteka egindako akats ortografikoak edo/eta gaizki-ulertuak sortzen ez dituzten akats gramatikalak, sistematikoak ez badira.

A.3. Hizkuntzari buruzko galderak (1,5 puntu)

Atal honetan, erantzun zuzenak bakarrik hartuko dira aintzat: erantzun okerrekin ez dute punturik kenduko.

A.3.1 ariketan ematen zaizkien perpausak birformulatzeko eskatzen zaie ikasleei; beraz, ikasleek bestelako egitura morfosintaktikoak edo/eta bestelako hitzak proposatu beharko dituzte, betiere jatorrizko testuak dakarren esanahia aldatu gabe. Jatorrizko testutik zuzenean hartutako erantzunak ez dira aintzat hartuko. Oinarrizko akats ortografiko eta gramatikalek % 20 kenduko da gehienez. (0,5 puntu)

A.3.2 ariketan bost hitzen sinonimoak eman behar dituzte ikasleek. Hitz polisemiko bat agertuz gero, irakurgaian duen esanahiari jarraituko zaio. Bestalde, zuzentzaileei balizko sinonimoen zerrenda bat proposatuko zaie, baina ikasleak emandako hitza sinonimo egokia bada, hori ere onartuko da. Sinonimoen ordez ikasleek hitzaren esanahia azaltzen badute, azalpenak zehatza

eta egokia izan beharko du. Oinarritzko akats ortografiko eta gramatikalengatik % 20 kenduko da gehienez. **(0,5 puntu)**

A.3.3 ariketan eskatzen diren hitzen zerrenda emango zaie zuzentzaileei. Ikasleek nahi duten bezala emango dituzte hitzak: testuan ageri diren bezala nahiz atzizkirik gabe, mugatzaile hutsarekin edo, aditzen kasuan, partizipioa erabiliz. Oinarritzko akats ortografiko eta gramatikalengatik % 20 kenduko da gehienez. **(0,5 puntu)**

B ATALA: TESTU-EKOIZPENA (guztira 5 puntu)

B atalak bi azpiariketa ditu, eta biak dira nahitaez egitekoak.

- Idazlan luzea (4 puntu)
- Literatur testua (1 puntu)

B.1 Idazlan luzea (4 puntu)

Ariketa honetan testu-ekoizpen luzea egin behar da. Testuingurua emanda, ikasleei bi testu-tipologia proposatuko zaizkie. Horietako bakarra hautatu eta gutxienez 180 hitzeko idazlana egin beharko dute ikasleek. Hitz kopuruari dagokionez, hitzak falta dituzten idazlanei ondoko taularen araberrako puntu-kenketak ezarriko zaizkie.

Gutxieneko hitz kopurua: 180 hitz

Idatzitako hitz kopurua	169-179	159-168	149-158	≤ 148
Puntuazio-kenketa	-0,5	-1	-1,5	-2,5

Idazlana kalifikatzeko, kontuan hartuko da eskatutakoari zuzen eta egoki erantzun zaion, ikasleek beharrezko informazioa hautatu eta eman duten, testuak kohesioa duen eta ideien arteko koherentzia dagoen, eta erabilitako hizkuntza-baliabideak aberatsak, zehatzak, zuzenak eta egokiak diren. Gainditu ahal izateko, idazlana eskatutakoari lotzen zaiola bermatuko da.

Ekoizpenari dagokionez, testu-tipologia edo -genero bakoitzaren konbentzioak baliatu beharko dira. Azterketa honi dagokionez, iritzi-artikulua hautatuz gero, izenburua eta egilearen izen-deiturak (betiere fikziozkoak) eman beharko dituzte ikasleek, testua aldizkari edo egunkari batean argitaratuko balitz bezala. Halaber, mezu elektronikoko bat idazteko, igorlea, hartzailea eta gaia idatzi beharko dituzte, dagokien erregistroa erabilita.

Idazlana zuzentzeko erabiliko diren irizpideak

3-4 puntu

- ✓ Testua eskatutakoari lotzen zaio eta ondo antolaturik dago.
- ✓ Erabiltzen diren ideia eta argudioak ondo loturik eta garaturik daude.
- ✓ Aukeratu den edukia esanguratsua da gaia garatzeko.
- ✓ Erregistro egokia erabiltzen da, eta lokailu, lexiko eta egitura sintaktiko aberatsak darabiltza.
- ✓ Ortografia eta puntuazioa zuzenak dira.

2-3 puntu

- ✓ Testuak ez du ia akatsik; izatekotan, oso akats txikiak dira, inola ere ez sistematikoak.
- ✓ Erabiltzen diren ideia eta argudioak bata besteari loturik eta garaturik daude.
- ✓ Egitura soilekin batera aberatsagoak ere erabiltzen ditu (lokailuak, menderagailuak, etab.).

- ✓ Erregistro egokia erabiltzen du.
- ✓ Ortografia ondo menderatzen du, oro har, tarteka akatsen bat edo beste egin arren.

1-2 puntu

- ✓ Idatziak zenbait akats ez-sistematiko du edukian edo forman. Gabeziek, dena den, ez dute ulermena oztopatzen.
- ✓ Egitura soilak baliatzen ditu oro har.
- ✓ Argudio edo ideiak urriak dira, edo ez daude guztiz garatuta edo errepikatu egiten dira.
- ✓ Ideien eta egituren arteko koherentzia- eta kohesio-arazoak dauden arren, ez dute ulermena oztopatzen.

0-1 puntu

- ✓ Akatsek ulergaitz egiten dute testua.
- ✓ Egitura soilak erabili arren, horietan ere akatsak daude.
- ✓ Ulergarritasuna oztopatzen duten akatsak daude.
- ✓ Ortografian oinarritzko akats larriak ageri dira, nahiz eta sistematikoak ez izan.

Oharra: oinarritzko akastzat joko dira funtsezko osagai eta egitura morfosintaktikoetan egindakoak eta ulermena oztopatzen dutenak. Adibidez, baina ez bakarrik: izen-sintagmaren esparruan, mugagabeari, ergatiboari eta datiboari dagozkienak; aditz-sintagmaren esparruan, aditz-morfemei eta beren ordenari, aditzen denborari, aspektuari eta moduari, eta komunztadurari dagozkienak; joskeraren eta lexikoaren esparruan, kalko oker nabarmenei dagozkienak. Ortografiaren esparruan, oinarritzko lexikoan eta maiztasun handiko hitzetan egindako akatsak joko dira oinarritzkotzat.

B.2 Literatur testuen gaineko iruzkinak (1 puntu)

Bigarren azpiatal honetan Estitxu Arozena bertsolariaren bertso bat eman zaie ikasleei. Testua irakurrita, ikasleek bi zeregin izango dituzte. Alde batetik, testua ulertzeko eta interpretatzeko gai direla erakutsi beharko dute, testuak dakarren mezu nagusia azalduta. Beste alde batetik, lotura egin beharko dute bertsoaren eta irakurgai nagusiaren artean. Bata eta bestea azaltzeko, 50 hitzeko testu laburra ekoitzi beharko dute, gehienez ere.

Ebaluazioari begira, zuzentzaileek aintzat hartuko dute: lehenik, interpretazioa zuzena eta egokia den ala ez; bigarrenik, literatur testuaren eta irakurgai nagusiaren arteko lotura koherentea, egokia eta ondo argudiatua den.

Zuzentasunari dagokionez, oinarritzko akats ortografiko eta gramatikalengatik % 20 kenduko da gehienez.

AZTERKETA ZUZENTZEKO TXANTILLOIA

A ATALA: IRAKURMENA ETA HIZKUNTZA

A.1 Ulermenari buruzko galderak

1. *b*
2. *a*
3. *c*
4. *a*
5. *c*

A.2. Gaia eta laburpena

Gaiaren erantzun-proposamena(k): *Haserretzea erraza eta beharrezkoa da, baina gainditu egin behar da*

Oharra: onartzekoak izango dira bai izen-sintagma baten bidez, bai perpaus osoa eraikita ematen diren erantzunak, betiere gaia zehatz jasotzen badute.

A.3 Hizkuntza

A.3.1 ariketa (berridazketak)

Kasu honetan, aukera posibleetarik bat ematen da hemen. Zuzentzaileak gogoan hartu behar du bestelako hautuak ere ontzat joko direla, berridatzitako perpausak esanahi bera badu:

- a. Asko haserretu nintzen, lagun batek bere buruaz beste egitea erabaki zuelako.
- b. Ahots jakintsu batek esan zidanaren arabera, «erraza da haserretzea, baina zailagoa da triste egotea».
- c. Antza denez, desegokia, bidegabea, iraingarria... iruditu zaizunaren aurkako beharrezko erreakzioa da.
- d. Uste dut batzuk bizio hutsez haserretzen direla.
- e. Nahiz eta haserretzea beharrezkoa den, haserretik hanka altxatu eta hurrengo eskailerara igaro beharra dago.

A.3.2 ariketa (sinonimoak)

- a. *kezkatu*: arduratu, estutu, larritu, urduritu, artegatu...
- b. *dominatzea*: menderatzea, mendea hartzea, azpiratzea, -(r)i gailentzea, -(r)i nagusitzea...
- c. *zamatsu*: astun, pisutsu, pisudun...
- d. *triste*: goibel, kopetilun, hits...
- e. *tenk*: erne, adi

Oharra: onartzekoak izango dira bai lema soila, bai hitza deklinatuta ematen duten erantzunak.

A.3.3 ariketa (definizioak)

- a. *ukabil*
- b. *taupada*
- c. *lokaztu*
- d. *lubaki*
- e. *jendarte*

Oharra: onartzekoak izango dira bai lema soila, bai hitza deklinatuta ematen duten erantzunak.